

مرکز مدیریت حوزه علمیه قم

معاونت امور مدارس

اداره آموزش

دفترچه سؤالات آزمون علمی سطح یک

اصول یک (الموجز / الأساس)

تعداد سؤالات	مدت آزمون
۵۰	۹۰ دقیقه

پنجشنبه ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۲

ساعت ۱۶:۳۰

توجه: لطفاً به تمام سؤالات پاسخ دهید
(هر چهار پاسخ غلط یک نمره منفی دارد)

سال تحصیلی ۱۴۰۲ - ۱۴۰۱

۱. کدام خصوصیت جمله شرطیه با اطلاق ثابت می‌شود؟

- ا. تعلیق الجزاء علی الشرط ☐   ب. وجود الملازمة بین الشرط و الجزاء ☐   ج. علیّة الشرط للجزاء ☐   د. انحصار علیّة الشرط للجزاء ☐

۲. مراد از «حجیت قطع» چیست؟

- ا. کاشفیّته عن الواقع ☐   ب. منجزیّته و معذریّته ☐   ج. لزوم متابعتة عقلاً ☐   د. جعل الطریقّیّة له من الشارع ☐

۳. برای اثبات بطلان نماز هنگام وجوب فوری ازاله نجاست از مسجد، از کدام مبنا استفاده قرار نمی‌شود؟

- ا. نهی، مقتضی فساد عبادت است ☐   ب. متلازمان در حکم مساوی‌اند ☐   ج. اجتماع امر و نهی در واحد ممتنع است ☐   د. امر به شیء مقتضی نهی از ضد عام است ☐

۴. دلالت «لفظ مطلق» بر «اطلاق» چگونه دلالتی است؟

- ا. همیشه عقلی ☐   ب. همیشه لفظی ☐   ج. گاهی عقلی و گاهی لفظی ☐   د. مانند دلالت لفظ عام بر عموم ☐

۵. آیا می‌توان برای اثبات حجیت خبر واحد به «مفهوم شرط در آیه نبأ» استدلال کرد؟ چرا؟

- ا. بله؛ زیرا از قبیل «إذا كان الماء قدر کرّم ینجسه شیء» است ☐   ب. خیر؛ زیرا از قبیل «إذا خفی الأذان فقصر» است ☐   ج. خیر؛ زیرا از قبیل «إذا حیّیتم بتحیّة فحیّوا بأحسن منها» است ☐   د. خیر؛ زیرا از قبیل «إن كان المصلی متوجّهاً إلى القبلة فصلاته صحیحة» است ☐

۶. در بحث تجری کدام مورد محل اختلاف است؟

- ا. سوء سریره متجری ☐   ب. استحقاق عقاب متجری ☐   ج. استحقاق مذمت متجری ☐   د. مخالفت اعتقاد متجری با واقع ☐

۷. مثال کدام یک از اقسام واجب، غلط است؟

- ا. واجب عینی: خصال کفاره افطار عمدی ☐   ب. واجب غیر موقت: امر به معروف ☐   ج. واجب تعیینی: نماز میت ☐   د. واجب کفایی: حج ☐

* فی کلّ مورد لا یجتمع ملاک النهی و الحرمة مع ملاک الصحّة و التأثير یحکم علیها بالفساد.

۸. با توجه به این ضابطه، نهی در «عبادات» مقتضی فساد است یا «معاملات»؟

- ا. در هر دو ☐   ب. در عبادات ☐   ج. در معاملات ☐   د. در هیچ‌یک ☐

* قال المتکلم هازلاً: أکرم زیداً.

۹. کدام‌یک از اراده جدی و اراده استعمالی در مثال بالا به «وجوب اکرام زید» دلالت دارد؟

- ا. هر دو ☐   ب. هیچ‌یک ☐   ج. اراده جدی ☐   د. اراده استعمالی ☐

۱۰. با توجه به مباحث «اقتضای نهی بر فساد» کدام گزینه غلط است؟

- ا. «لا تبع ما لیس عندک» لا تدلّ علی الفساد إن قلنا بعدم الاقتضاء ☐   ب. «لا تصلّ فیما لا یؤکل لحمه» دلّت علی الفساد و لو قلنا بعدم الاقتضاء ☐   ج. «و لا تنکحوا ما نکح آباؤکم من النساء» دلّت علی الفساد و لو قلنا بعدم الاقتضاء ☐   د. «لا یرتمس الصائم فی الماء» لا تدلّ علی فساد الغسل الارتماسیّ للصائم إن قلنا بعدم الاقتضاء ☐

۱۱. موضوع‌له صیغه نهی چیست؟

- أ. الحرمة ☐ ب. الزجر عن الفعل ☐ ج. طلب ترك الفعل ☐ د. طلب الكف عن الفعل ☐

۱۲. در کدام مورد، نزاع در «مقدمه واجب» مطرح می‌شود؟

- أ. وجوب شرعی مقدمه وجود ☐ ب. وجوب شرعی مقدمه وجوب ☐ ج. وجوب شرعی مقدمه علم ☐ د. وجوب عقلی مقدمه علم ☐

۱۳. وجوب تیمم بدل از وضو در تنگی وقت اگر از خبر واحد فهمیده شود، حکم ..... است.

- أ. واقعی اختیاری ☐ ب. واقعی اضطراری ☐ ج. ظاهری اختیاری ☐ د. حکم ظاهری اضطراری ☐

۱۴. کدام گزینه درباره حجیت و عدم حجیت مفهوم وصف صحیح است؟

- أ. حجة لأن الأصل في القيود أن تكون احترازياً ☐ ب. ليس بحجة ولو كان الأصل في القيود أن تكون احترازياً ☐
ج. حجة ولو كان الأصل في القيود أن تكون توضيحياً ☐ د. ليس بحجة لأن الأصل في القيود أن تكون توضيحياً ☐

۱۵. رابطه «علم فقه» با «علم اصول» چیست؟

- أ. فقه از مبادی اصول است ☐ ب. اصول از مبادی فقه است ☐
ج. فقه از مبادی تصویری اصول و اصول از مبادی تصدیقی فقه است ☐ د. فقه از مبادی تصدیقی اصول و اصول از مبادی تصویری فقه است ☐

۱۶. تعیین اللفظ من الواضع لدلالته على المعنى هو .....

- أ. الوضع ☐ ب. الوضع التعيّن ☐ ج. الوضع التعيّن ☐ د. الوضع الشخصى ☐

۱۷. اگر دو میت باشند که علم به مؤمن بودن و وجوب دفن یکی از آنها داریم، وظیفه چیست؟

- أ. دفن هیچ‌یک واجب نیست؛ زیرا علم تفصیلی به ایمان هیچ‌یک نداریم ☐ ب. با دفن یکی از آنها وظیفه ساقط می‌شود؛ زیرا علم به وحدت تکلیف داریم ☐
ج. هر دو را باید دفن کنیم؛ زیرا باید به شکل یقینی از عهده تکلیف خارج شویم ☐ د. تحقیق و شناخت مؤمن و دفن آن واجب است و اگر نشناختیم تکلیفی نداریم ☐

* إن العلماء يجرون أصالة عدم الخطأ في الإخبار عن الحسن لا في الإخبار عن الإجهاد والحدس.

۱۸. این عبارت دلیل بر کدام قول در بحث «اجماع منقول» است؟

- أ. إنه حجة مطلقاً ☐ ب. إنه ليس بحجة مطلقاً ☐
ج. إنه حجة إلا إذا لم يستلزم الحكم الشرعى في نظر المنقول إليه ☐ د. إنه ليس بحجة إلا إذا كان ناقل الإجماع معروفاً بالتتابع ☐

۱۹. تنافی بین دو دلیل «قُلْد عالماً» و «قُلْد عالماً عادلاً» چگونه برطرف می‌شود؟

- أ. حمل مطلق بر مقید ☐ ب. حمل امر در مقید بر استحباب ☐ ج. عمل به دلیل متأخر ☐ د. تساقط دو دلیل و رجوع به اصل ☐

۲۰. طبق نظر قائلان به «امتناع تعبد به ظن» صحیح است؟

- أ. يمتنع ذاتاً تعبد المكلف بالدليل الظنى ☐ ب. يمتنع وقوعاً تعبد المكلف بالدليل الظنى ☐
ج. يمتنع ذاتاً تعبد الشارع بالمكلف بالدليل الظنى ☐ د. يمتنع وقوعاً تعبد الشارع بالمكلف بالدليل الظنى ☐

۲۱. در باب «عام و خاص» کدام مثال غلط است؟

- أ. عام: أكرم زيدا يوم الجمعة دائماً ☐ ب. عام بدلى: أطمع أى فقير شئت ☐ ج. عام استغراقى: أكرم كل عالم ☐ د. لفظ دال بر عموم وضعاً: العلماء ☐

۲۲. کدام گزینه در باب «دالت نهی بر فور و تکرار» صحیح است؟

- أ. وضع للدلالة عليهما ☐ ب. ما وضع للدلالة عليهما و لكن يستلزمهما ☐
ج. ما وضع للدلالة عليهما و لا يستلزمهما ☐ د. وضع للدلالة على الفور فقط و يستلزم التكرار ☐

۲۳. کدام گزینه در بحث «حجّیت اجماع» صحیح است؟

- أ. الإجماع بما هو حجّة إن كان مستنده معلوم ☐ ب. الإجماع بما هو حجّة إن كان مستنده غير معلوم ☐
ج. الإجماع دليل إن كان كاشفاً عن الحجّة و مستنده معلوم ☐ د. الإجماع دليل إن كان كاشفاً عن الحجّة و مستنده غير معلوم ☐

* هذا حسنٌ عقلاً و كلّ حسنٌ عقلاً حسنٌ شرعاً فهذا حسنٌ شرعاً.

۲۴. در استدلال بالا حکم مذکور در کبری، ..... و استدلال از ..... است.

- أ. عقلی - مستقلات عقلیه ☐ ب. شرعی - مستقلات عقلیه ☐ ج. عقلی - غیر مستقلات عقلیه ☐ د. شرعی - غیر مستقلات عقلیه ☐

۲۵. اگر بخواهیم با توجه به کلمه مشخص شده در هر عبارت مفهوم بگیریم، در کدام گزینه «نوع مفهوم» اشتباه تعیین شده است؟

- أ. الحمد لله: مفهوم حصر ☐ ب. يجب إكرام زيد عند ركوبه: مفهوم لقب ☐
ج. يجب إكرام زيد عند ركوبه: مفهوم وصف ☐ د. كلّ شيء حلال حتّى تعلم أنّه حرام: مفهوم غایة ☐

۲۶. با توجه به موضوعه ماده امر و هیئت امر کدام گزینه غلط است؟

- أ. فعل الأمر لا يدلّ على الفور و لا على التراخي ☐ ب. فعل الأمر لا يدلّ على المرّة و لا على التكرار ☐
ج. فعل الأمر لا يدلّ على الوجوب و لا على الاستحباب ☐ د. فعل الأمر لا يدلّ على وجوب الامتثال ثانياً ☐

۲۷. کدام گزینه درباره «موضوعه امر عقیب حظر» صحیح است؟

- أ. موضوع للإباحة ☐ ب. موضوع للوجوب ☐ ج. لم يوضع لأى معنى ☐ د. موضوع للبعث كسائر الأوامر ☐

۲۸. در جملات «أكرم العالم» و «أعتق رقبة مؤمنة» و «أطعم زيدا» چند جمله می تواند مثال برای «مطلق» باشد؟

- أ. همه ☐ ب. دو ☐ ج. یک ☐ د. هیچ ☐

۲۹. در بحث «اقتضاء النهی على الفساد المعاملة» مراد از «معامله» چیست؟

- أ. بيع ☐ ب. هر معاوضه طرفینی ☐ ج. همه عقود و ایقاعات ☐ د. هر فعل غیر تعبدی ☐

۳۰. بهترین دلیل بر «حجیت خبر واحد» حجیتش را از چه چیزی می گیرد؟

- أ. دلیل عقلی ☐ ب. قول معصوم ☐ ج. تقریر معصوم ☐ د. اجماع منقول به خبر متواتر ☐

۳۱. کدام اصل غلط است؟

- أ. هنگام شک در تعبدی و توصلی، اصل بر تعبدی است ☐ ب. هنگام شک در عینی و کفای، اصل بر عینی است ☐
ج. هنگام شک در تعینی و تخیری، اصل بر تعینی است ☐ د. هنگام شک در نفسی و غیری، اصل بر نفسی است ☐

* إنَّ الغرض من الإيجاب هو جعل الداعی فی المكلف للانبعاث و إتيان الفعل.

۳۲. این عبارت، مقدمه اثبات کدام حکم است؟

- أ. وجوب عقلی مقدمه واجب ☐ ب. وجوب شرعی مقدمه واجب ☐ ج. عدم وجوب عقلی مقدمه واجب ☐ د. عدم وجوب شرعی مقدمه واجب ☐

۳۳. کدام گزینه درباره حجیت «قطع قطاع» صحیح است؟

- ا. هم در طریقی حجت است هم در موضوعی ☐
- ب. نه در طریقی حجت است نه در موضوعی ☐
- ج. در طریقی همیشه حجت است و در موضوعی ممکن است حجت باشد ☐
- د. در طریقی همیشه حجت است ولی در موضوعی هیچ‌گاه حجت نیست ☐

۳۴. کدام گزینه در باب «تأثیر قرینه بر ظهور» صحیح است؟

- ا. القرينة المتصلة يؤثر على الدلالة التصورية ☐
- ب. القرينة المنفصلة يؤثر على الدلالة التصورية ☐
- ج. القرينة المتصلة يؤثر على الظهور التصديقي ☐
- د. القرينة المنفصلة يؤثر على الظهور التصديقي ☐

۳۵. خانمی در حضور نامحرم بدون پوشاندن روی پا نماز می‌خواند. با توجه به اینکه پوشاندن روی پا در نماز واجب نیست ولی در برابر نامحرم واجب است، حکم نماز او چیست؟

- ا. اگر قائل به امتناع اجتماع امر و نهی شویم، باطل است ☐
- ب. اگر قائل به اقتضای نهی بر فساد شویم، باطل است ☐
- ج. باطل است حتی اگر قائل به جواز اجتماع و عدم اقتضای نهی بر فساد شویم ☐
- د. صحیح است حتی اگر قائل به اقتضای نهی بر فساد و امتناع اجتماع شویم ☐

۳۶. کدام گزینه در پاسخ «هل الأمر بالشئ يقتضى النهى عن ضده العام بمعنى جعل الداعى إلى ترك ضده» صحیح است؟

- ا. نعم يقتضى بالدلالة المطابقة ☐
- ب. نعم يقتضى بالدلالة التضمنية ☐
- ج. نعم يقتضى بالدلالة الالتزامية ☐
- د. لا يقتضى ☐

۳۷. در کدام مورد «سیره» قطعاً حجت نیست؟

- ا. استکشاف الحكم التكليفى بسيرة المتأخرين ☐
- ب. استکشاف الحكم الوضعى بالسيرة المتصلة بزمان الشارع ☐
- ج. تحديد المفاهيم و تبينها ☐
- د. تشخيص المصاديق ☐

۳۸. دلالت آیه نفر بر «حجیت خبر واحد» چگونه است؟

- ا. يُثبت حجّيته بإطلاقها ☐
- ب. لا يُثبت حجّيته لعدم تمامية مقدمات الحكمة فيها ☐
- ج. يُثبت حجّيته بضميمة الدليل العقلى ☐
- د. لا يُثبت حجّيته لقرينة على خلافها و هو الدليل القطعى العقلى ☐

۳۹. در کلمه «قاضى» چه نوع وضعى وجود دارد؟

- ا. یک وضع شخصى ☐
- ب. دو وضع شخصى ☐
- ج. وضع نوعى ☐
- د. هم وضع شخصى و هم وضع نوعى ☐

۴۰. شخصى با آبی که در ملک دیگری است و برای ادامه حیات به آن نیاز دارد، وضو می‌گیرد. در فرضی که متعلق احکام را معنون واحد و فعل مکلف بدانیم، کدام تحلیل صحیح است؟

- ا. وضو صحیح است و معصیتی انجام نداده است ☐
- ب. وضو باطل است و معصیت کرده است ☐
- ج. وضو صحیح است ولی معصیت کرده است ☐
- د. وضو باطل است ولی معصیتی نکرده است ☐

۴۱. آیا قضا در واجب موسع و واجب مضیق تابع اداء است؟

- ا. بله در هر دو ☐
- ب. خیر در هر دو ☐
- ج. در موسع بله و در مضیق خیر ☐
- د. در موسع خیر و در مضیق بله ☐

۴۲. ربای بین پدر و فرزند از عموم حرمت ربا خارج شده است. اگر شک کنیم که ربای بین دو برادر نیز از عموم ربای حرام خارج شده است یا داخل در آن عموم است، مقتضای قاعده چیست؟

- ا. خارج عن العموم لأن العام المخصّص مجمل لا تشمله ☐
- ب. خارج عن العموم لأن العام المخصّص مجاز لا تشمله ☐
- ج. داخل تحت العموم لأن التخصيص لا يوجب المجازية فتشمله ☐
- د. داخل تحت العموم و لو كان العام المخصّص مجاز لأنه أقرب المجازات ☐

۴۳. اصول لفظی، از مصادیق کدام یک از اصول یا امارات هستند؟

- أ. اصل هستند و از مصادیق أصالة البراءة ☐
- ب. اصل هستند و از مصادیق أصالة الاحتياط ☐
- ج. اماره هستند و از مصادیق ظواهر الفاظ ☐
- د. اماره هستند و از مصادیق سيرة متشرعه ☐

۴۴. إِنَّ النّهي إذا تعلّق بعبادة يستلزم فسادها و المراد من النّهي المفسد للعبادة هو .....

- أ. النّهي التحريمي لا التنزيهي (أى: الكراهي) ☐
- ب. النّهي النفسى التحريمي لا الغيرى و لا التنزيهي ☐
- ج. النّهي المولوى التحريمي لا الإرشادى و لا التنزيهي ☐
- د. مطلق النّهي الكاشف عن المبعوضيّة تحريميّا نفسيّا مولويّا أو غيره ☐

۴۵. کدام گزینه درباره مفهوم گیری از جمله «إن أردت أن يُنَوِّرَ اللهُ قَلْبَكَ بنور العلم فأكرم العلماء إلّا الفسّاق إلى آخر السنة» غلط است؟

- أ. «عدم وجوب إكرام غير العالم» فى الجزء مستفاد من مفهوم الوصف ☐
- ب. «عدم وجوب إكرام العالم الفاسق» فى الجزء مستفاد من مفهوم الحصر ☐
- ج. «عدم وجوب إكرام العالم غير الفاسق بعد هذه السنة» فى الجزء مستفاد من مفهوم الغاية ☐
- د. «عدم وجوب إكرامهم» عند «عدم إرادة تنوير الله القلب بنور العلم» مستفاد من مفهوم الشرط ☐

۴۶. کدام مورد، جزو علائم شناخت حقیقت از مجاز شمرده نشده است؟

- أ. تبادل ☐
- ب. صحت حمل شایع ☐
- ج. اطراد ☐
- د. قول لغوی ☐

۴۷. طبق مبنای حقیقت ادعایی (مبنای امام خمینی علیه السلام در مجاز) در جمله «رأيت أسداً يرمى» کلمه «اسد» به ترتیب در چه معنایی به کار رفته و چه چیزی

ادعا شده است؟

- أ. حیوان مفترس - رجل شجاع از مصادیق آن است ☐
- ب. حیوان مفترس - آن حیوان تحت تعلیم، تیراندازی می کند ☐
- ج. رجل شجاع - آن مرد در شجاعت مانند شیر است ☐
- د. رجل شجاع - حیوان مفترس در شجاعت مانند آن مرد شجاع است ☐

۴۸. دلالت «إقرار العقلاء على أنفسهم جائز» (بر فرض اینکه «على أنفسهم» متعلق به «إقرار» نباشد) بر عدم جواز اقرار عقلا بر غیر، چه دلالتی است؟

- أ. منطوقی ☐
- ب. مفهوم حصر ☐
- ج. مفهوم وصف ☐
- د. مفهوم شرط مقدر ☐

۴۹. در «واجب کفایی» امر به چه کسانی تعلّق گرفته است؟

- أ. همه مکلفین ☐
- ب. بعض معین از مکلفین ☐
- ج. بعض غیر معین از مکلفین ☐
- د. تعدادی که با آنها غرض از امر محقق شود ☐

۵۰. اگر مکلفی که می داند تا اثناء وقت عاجز از ایستادن است، نماز را در اول وقت نشسته به جا آورد و در اثنای وقت عذر او بر طرف شود، تکلیف

او در اعاده نماز در فرض عدم جواز بدار چیست؟

- أ. اعاده واجب است هر چند قائل به اجزاء باشیم ☐
- ب. اعاده واجب نیست اگر قائل به اجزاء باشیم ☐
- ج. اعاده واجب نیست هر چند قائل به عدم اجزاء باشیم ☐
- د. اعاده واجب است فقط در صورتی که قائل به اجزاء باشیم ☐

موفق باشید